

Svenska Antipiratbyrån
ekonomisk förening
Box 23021
104 35 Stockholm

Ombud:
Advokaten Henrik Bengtsson
Advokatfirman Delphi & Co
Box 1432
111 84 Stockholm

Ansökan om undantag från förbudet i 21 § personuppgiftslagen (1998:204), PuL

Datainspektionens beslut

Datainspektionen beslutar med stöd av 9 § personuppgiftsförordningen (1998:1191) att Svenska Antipiratbyrån ekonomisk förening (Antipiratbyrån) får behandla uppgifter om lagöverträdelse. Beslutet begränsas till behandling av uppgifter om IP-nummer, tidpunkt för offentliggörande, fillista över olovligt tillgängliggjorda verk, Internetleverantör, dokumentation om kommunikation mellan datorerna, server/port, tidszon och alias. Vidare begränsas beslutet till att avse behandling för de i ansökan angivna ändamålen dvs. för att polisanmäla och ange upphovsrättsintrång till åtal, för att upplysa Internetleverantörer om att deras abonnenter gör intrång i upphovsrätten samt för att vidta civilrättsliga åtgärder i anledning av upphovsrättsintrång. Beslutet omfattar endast behandling, på det sätt som beskrivits i ansökan, av personuppgifter om de som tillgängliggör upphovsrättsligt skyddat material.

Datainspektionen beslutar att undantaget gäller tills vidare, dock längst till och med utgången av 2008.

Datainspektionen beslutar att undantaget kan återkallas om Antipiratbyrån behandlar personuppgifter på ett sätt som strider mot förutsättningarna för detta beslut eller om någon annan förutsättning för beslutet ändras t.ex. en ändring i lagstiftningen.

Bakgrund

Datainspektionen fick under våren 2005 in ett mycket stort antal klagomål på att Antipiratbyrån samlade in och använde uppgifter om bl.a. IP-nummer i samband med fildelning av upphovsrätligt skyddat material på Internet. Datainspektionen beslöt att granska Antipiratbyråns behandling av personuppgifter och fann i beslut den 8 juni 2005, dnr 593-2005, att Antipiratbyråns behandling omfattade uppgifter om lagöverträdelser som innefattade brott i den mening som avses i 21 § personuppgiftslagen (PuL). Datainspektionen fann att behandlingen var i strid med 21 § PuL och förelade Antipiratbyrån att upphöra med behandlingen. Datainspektionen fann vidare i beslutet att det förelåg ett berättigat intresse av behandlingen som vägde tyngre än den registrerades intresse av integritetsskydd, dvs. behandlingen i sig kunde anses tillåten enligt en intresseavvägning enligt 10 § punkten f) i PuL. Datainspektionen upplyste i beslutet om att en förutsättning för att Antipiratbyrån ska kunna behandla uppgifter om lagöverträdelser är att inspektionen efter ansökan beviljar undantag från förbudet i 21 § PuL.

Antipiratbyrån har överklagat Datainspektionens beslut av den 8 juni 2005 till Länsrätten i Stockholm (målnr 15646-05). Enligt Antipiratbyråns uppfattning behandlar föreningen inte några personuppgifter i samband med att bl.a. IP-nummer samlas in och registreras i syfte att motverka s.k. piratkopiering på Internet. Länsrätten har ännu inte avgjort målet.

Den 10 juni 2005 inkom Antipiratbyrån till Datainspektionen med en ansökan om undantag från förbudet i 21 § PuL.

I beslut den 13 oktober 2005, dnr 1019-2006, beviljades Antipiratbyrån ett tidsbegränsat undantag t.o.m. utgången av 2006 att behandla uppgifter om lagöverträdelser i enlighet med ansökan. Beslutet omfattar endast behandling av personuppgifter om de som tillgängliggör upphovsrättsligt skyddat material. I beslutet uppgav Datainspektionen att en uppföljning av Antipiratbyråns verksamhet skulle ske under 2006 för att säkerhetsställa att behandlingen av personuppgifter sker under tillfredställande kontroll.

Den 23 oktober 2006 genomförde Datainspektionen en inspektion hos Antipiratbyrån. Vid inspektionen framkom att Antipiratbyrån i allt väsentligt behandlar uppgifter om lagöverträdelser i enlighet med tidigare ansökan.

Ansökan

Antipiratbyrån ansöker om undantag från 21 § PuL med avseende på behandling av IP-nummer i syfte (i) att polisanmäla och ange särskilt grova upphovsrättsintrång till åtal; (ii) upplysa Internetleverantörer om att deras abonnenter gör intrång i upphovsrätt; (iii) samt att vidta civilrättsliga åtgärder i anledning av upphovsrättsintrång. Antipiratbyrån vidhåller dock sin uppfattning att IP-nummer inte utgör personuppgift. Antipiratbyrån anför följande.

Antipiratbyrån företräder ett stort antal rättighetshavare med avseende på beivrande av intrång i upphovsrättigheter (s.k. piratkopiering). Mot bakgrund av att det stora antalet upphovsrättsintrång numera sker genom s.k. fildelning bör de största insatserna mot piratkopiering koncentreras på att identifiera och beivra grova upphovsrättsintrång genom polis- och åtalsanmälan.

Antipiratbyrån avser att tillämpa de rutiner som beskrivs i Datainspektionens protokoll av den 11 maj 2005, sidan 4, under rubriken polisanmälan och avser, i samband med den bevissäkring som är nödvändig för polis- och åtalsanmälan, att behandla följande information:

1. IP-nummer för den dator från vilken upphovsrättsligt skyddat verk olovligen tillgängliggörs,

2. Tidpunkt för tillgängliggörandet,
3. Fillista över olovligen tillgängliggjorda verk,
4. Vilken Internetleverantör fildelaren använder,
5. Dokumentation av kommunikationen mellan datorerna,
6. Server/port från vilken tillgängliggörande sker,
7. Tidszon
8. Alias

Informationen kommer dels sparas i digitalt format, på hårddisk, CD eller annan media och kommer dels att, i pappersformat och digitalt format, lämnas till polis och åklagare vilka kan komma att ge in informationen som bevis i brottmålsprocess. Ändamålet med att spara informationen på nämnda vis är att säkra bevisning inför en framtida rättegång och att möjliggöra teknisk analys av informationen för att tydliggöra samtliga moment som ingår i nedladdningen.

Antipiratbyrån avser vidare att arkivera uppgifterna (i) i pappersformat och (ii) i ett register innehållande uppgifter om anmält IP-nummer, polismyndighetens och åklagarmyndighetens diarienummer liksom domstols målnummer i syfte att följa upp inlämnade anmälningar. Uppgifterna kommer att raderas efter att lagkraftvunnen dom meddelats. Domar kommer att sparas i pappersformat. Pärnarna kommer inte att ingå i en strukturerad samling av personuppgifter som är tillgängliga för sökning eller sammanställning enligt särskilda kriterier och kommer sålunda inte omfattas av personuppgiftslagen.

Vid upphovsrättsintrång som inte är av den grad att polis- och åtalsanmälan är påkallad avser Antipiratbyrån att behandla personuppgifter i syfte att tillställa Internetleverantörer s.k. abusebrev. Syftet med abusebreven är att Internetleverantörerna skall kunna beivra överträdelse av abonnemangsvillkoren liksom intrång i upphovsrätt i enlighet med den övervakningsskyldighet som åligger Internetleverantörerna enligt lag.

Antipiratbyrån avser att tillämpa de rutiner som beskrivs i Datainspektionens protokoll av den 11 maj 2005, sidan 2 ff, under rubriken ”Insamling av IP-nummer för utskick av s.k. abusebrev och avser att behandla de uppgifter som

anges ovan avseende behandlingen i syfte att polisanmäla och ange särskilt grova upphovsrättsintrång till åtal.

De registrerade informeras om Antipiratbyråns behandling genom det brev den registrerade tillställs av dennes Internetleverantör. Antipiratbyrån informerar vidare på sin webbplats (www.antipiratbyran.com) om de åtgärder Antipiratbyrån vidtar för att beivra upphovsrättsintrång genom fildelning.

Antipiratbyrån avser att behandla personuppgifter för att vidta civilrättsliga åtgärder mot intrångsgörare. De civilrättsliga åtgärder som i första hand kommer i fråga är intrångsundersökning, interimistiska åtgärder såsom förbud och förvarstagande och skadeståndstalan, självständigt eller i anslutning till brottmålstalan förd av åklagare. Antipiratbyrån avser att för denna behandling tillämpa motsvarande rutiner som angivits ovan avseende behandlingen i syfte att polisanmäla och ange särskilt grova upphovsrättsintrång till åtal.

Endast ett fåtal uppgifter, som samlas in genom behandling i syfte att polisanmäla samt behandling i syfte att upplysa Internetleverantörer om att deras abonnenter gör intrång i upphovsrätt, kommer att sparas för att kunna vidta civilrättsliga åtgärder. Uppgifterna för detta ändamål kommer inte att sparas hela preskriptionstiden (som är tio år för skadeståndskrav i anledning av upphovsrättsintrång) utan civilrättsliga åtgärder kommer att vidtas så snart som möjligt. Uppskattningsvis kommer uppgifterna att sparas i 18 månader, i enstaka undantagsfall upp till 30 månader beroende på hur lång tid det tar innan åtalet slutligen har prövats av åklagaren.

Skäl för beslutet

Datainspektionen har i ett tidigare beslut (den 8 juni 2005, dnr 593-2005) funnit att personuppgiftslagen är tillämplig på Antipiratbyråns insamling, registrering och övrig behandling av uppgifter, bl.a. IP-nummer, i syfte att (i) polisanmäla och ange särskilt grova upphovsrättsintrång till åtal; (ii) upplysa Internetleverantörer om att deras abonnenter gör intrång i upphovsrätt; (iii) vidta civilrättsliga åtgärder i anledning av upphovsrättsintrång. Vidare fann inspektionen i be-

slutet att behandlingen avser lagöverträdelse enligt 21 § PuL och att behandlingen inte omfattas av undantaget i Datainspektionens föreskrifter (DIFS 1998:3). Datainspektionen gjorde följande bedömning i det ärendet.

Fråga om Antipiratbyrån behandlar personuppgifter

Enligt 3 § personuppgiftslagen avses med personuppgifter *all slags information som direkt eller indirekt kan hänföras till en fysisk person som är i livet*. Enligt punkt 26 i ingressen till EG-direktivet ska man för att avgöra om en person är identifierbar beakta alla hjälpmedel som i syfte att identifiera vederbörande rimligen kan komma att användas antingen av den personuppgiftsansvarige eller av någon annan person. Av förarbetena till den svenska personuppgiftslagen framgår bl.a. följande. Det krävs bara att en fysisk person kan identifieras med hjälp av informationen, inte att den personuppgiftsansvarige själv ska förfoga över samtliga uppgifter som gör identifieringen möjlig. När det gäller uppgift om s.k. nätnodsadresser och liknande ”elektroniska identiteter” kan sådana uppgifter om användarna ofta hänföras till en individ med hjälp av uppgifter som användarens Internetleverantör har tillgång till. I vissa fall kan uppgifter direkt hänföras till en så begränsad grupp personer, t.ex. en handfull personer med tillgång till en och samma dator eller nätanslutning, att en enskild individ med hjälp av andra uppgifter enkelt kan identifieras, och att uppgifterna då får betraktas som personuppgifter.

Datainspektionen konstaterar att en uppgift om IP-nummer kan vara en personuppgift i personuppgiftslagens mening, men att en bedömning får göras i varje enskilt fall.

Fråga om Antipiratbyrån behandlar uppgifter om brott m.m.

Enligt 21 § personuppgiftslagen är det förbudet för andra än myndigheter att behandla personuppgifter om lagöverträdelse som innefattar brott. Av förarbetena till personuppgiftslagen framgår bl.a. följande. En uppgift om att någon har eller kan ha begått något visst brott utgör en uppgift om lagöverträdelse, även om det inte finns någon dom eller motsvarande beträffande brottet.

Datainspektionen bedömer att Antipiratbyrån genom sin användning av IP-nummer och övrig information behandlar uppgifter om lagöverträdelse som innefattar brott i den mening som avses i 21 § personuppgiftslagen. Utgångspunkten är därför att behandlingen är förbuden.

Utan hinder av förbudet i 21 § personuppgiftslagen får sådana personuppgifter behandlas om behandlingen avser endast enstaka uppgift som är nödvändig för att rättsliga anspråk skall kunna fastställas, göras gällande eller försvaras i ett enskilt fall (Datainspektionens föreskrifter, DIFS 1998:3 punkten d).

Datainspektionen bedömer att Antipiratbyråns behandling av uppgifter om bl.a. IP-nummer, varken när det gäller inom ramen för utskick av abusebrev eller vid polisanmälan, omfattas av undantaget i fråga.

Datainspektionen finner, i enlighet med tidigare beslut, att den behandling som anges i ansökan omfattas av PuL:s tillämpningsområde, att behandlingen avser lagöverträdelse och att behandlingen inte omfattas av undantaget i Datainspektionens föreskrifter (DIFS 1998:3).

Frågan är då huruvida Antipiratbyrån ska beviljas ett nytt undantag från förbudet i 21 § PuL att behandla uppgifter om lagöverträdelse. I samband med att Datainspektionen i beslut den 13 oktober 2005 beviljade Antipiratbyrån ett tidsbegränsat undantag uttalade inspektionen bl.a. följande.

Enligt 21 § PuL är det förbjudet för andra än myndigheter att behandla personuppgifter om lagöverträdelse som innefattar brott, domar i brottmål, straffprocessuella tvångsmedel eller administrativa frihetsberövanden. Av 9 § personuppgiftsförordningen (1998:1191) framgår att Datainspektionen får meddela föreskrifter om undantag från förbudet i 21 § PuL. Datainspektionen får också i enskilda fall besluta om undantag från förbudet.

När det gäller Datainspektionens möjlighet att besluta om undantag anges i förarbetena till PuL (se SOU 1997:39 s. 379) som exempel den behandling av uppgifter om t.ex. brottmålsdomar som privata vård- och behandlingshem kan behöva utföra för att vårda och behandla den dömda på ett effektivt sätt. Vidare nämns att det även kan vara befogat med undantag för försäkringsbolagens kravhantering eftersom det ofta är försäkringsbolagen som får betala för de ekonomiska skador som kriminalitet vållar.

Varken av ordalydelsen i 21 § PuL eller av 9 § personuppgiftsförordningen framgår närmare under vilka förutsättningar undantag kan beviljas. Bestämmelsen i 21 § PuL har sin grund i artikel 8.5 i dataskyddsdirektivet. I artikeln anges att behandling av uppgifter om lagöverträdelse, brottmålsdomar eller säkerhetsåtgärder får utföras endast under kontroll av en myndighet eller – om lämpliga skyddsåtgärder finns i nationell lag – med förbehåll för de ändringar som medlemsstaterna kan tillåta med stöd av nationella bestämmelser som innehåller lämpliga och specifika skyddsåtgärder. I förarbetena till PuL förutsätts att undantag föreskrivs på det sätt som krävs enligt dataskyddsdirektivet när enskilda har ett befogat intresse av behandlingen och den står under tillfredsställande kontroll av en myndighet (se SOU 1997:39 s. 379).

Av bland annat ovanstående uttalanden i förarbetena, drar Datainspektionen slutsatsen att möjligheten att meddela undantag från förbudet ska utnyttjas restriktivt.

När det gäller Antipiratbyråns begäran om undantag från förbudet att behandla uppgifter om lagöverträdelse, finns ett antal faktorer, som är relevanta för prövningen. Följande omständigheter talar särskilt mot att medge undantag:

- Många Internetanvändare kan uppleva Antipiratbyråns hantering som ett otillbörligt integritetsintrång.
- Sammantaget är det fråga om en omfattande behandling av personuppgifter.
- Det finns en risk att vissa mottagare av de s.k. varningsbrev är fullständigt oskyldiga.

Följande faktorer talar särskilt för att medge det begärda undantaget:

- Antipiratbyrån har i uppdrag av sina medlemmar att tillvarata deras intressen vid brott mot upphovsrätten.
- De aktuella personuppgifterna översänds enbart till berörd Internetleverantör eller i vissa fall till polis och domstol.
- Antipiratbyrån har beskrivit att man endast eftersöker information om upphovsrättskyddade verk som en person otillåtet tillgängliggjort i sådana förteckningar, som personen redan genom att ingå i ett s.k. fildelningsnätverk, gjort tillgängliga för omvärlden.
- Antipiratbyrån identifierar inte vem som har använt ett visst IP-nummer.

Datainspektionen bedömer att Antipiratbyrån har ett befogat intresse att utföra de begärda behandlingarna av personuppgifter och de beskrivna behandlingarna får anses proportionerliga med hänsyn till det syfte behandlingen avser. Det är inte fråga om att

upprätta ett systematiskt register över sådana Internetanvändare som misstänkts syssla med otillåten fildelning och uppgifterna kommer inte att sparas längre än nödvändigt. Vidare kan konstateras att uppgifter om anknytning mellan en IP-adress och en Internetanvändare inte tas fram av Antipiratbyrån. Slutligen bedömer Datainspektionen att det eventuella integritetsintrånget begränsas av att det enbart avser sökning i förteckningar, som i princip är tillgängliga för alla Internetanvändare, som anslutit sig till ett "fildelningsnätverk".

Datainspektionen bedömer därför att det finns förutsättningar att meddela undantag från förbudet att behandla uppgifter om lagöverträdelser.

Den behandling som Antipiratbyrån nu ansökt om undantag för skiljer sig i två avseende jämfört med tidigare. Antipiratbyrån avser dels att samla in och registrera fler uppgifter (dokumentation om kommunikation mellan datorerna, tidszon och uppgift om vilken Internetleverantör fildelaren använder) dels att spara uppgifterna om bl.a. IP-nummer även efter att en polisanmälan lämnats till polis och åklagare.

Även med hänsyn till att Antipiratbyråns behandling enligt ansökan i viss mån utökas finner Datainspektionen att det föreligger ett berättigat intresse för Antipiratbyrån att få utföra den behandling som anges i ansökan och att detta intresse väger tyngre än den registrerades intresse av integritetsskydd. Den beskrivna behandlingen får vidare anses vara proportionerlig till det syfte behandlingen avser. I likhet med tidigare beslut finner Datainspektionen att det finns förutsättningar att meddela undantag från förbudet att behandla uppgifter om lagöverträdelser. Beslutet begränsas till behandling av uppgifter om IP-nummer, tidpunkt för offentliggörande, fillista över olovligen tillgängliggjorda verk, Internetleverantör, dokumentation om kommunikation mellan datorerna, server/port, tidszon och alias. Vidare begränsas beslutet till att avse behandling för de i ansökan angivna ändamålen dvs. för att polisanmäla och ange upphovsrättsintrång till åtal, för att upplysa Internetleverantörer om att deras abonnenter gör intrång i upphovsrätten samt för att vidta civilrättsliga åtgärder i anledning av upphovsrättsintrång. Beslutet omfattar endast behandling, på det sätt som beskrivits i ansökan, av personuppgifter om de som tillgängliggör upphovsrättsligt skyddat material.

Mot denna bakgrund och eftersom det är fråga om en omfattande behandling av uppgifter som sker med teknik i snabb utveckling och det är svårt att säkert

överblicka konsekvenserna av ett undantag finner inspektionen skäl att tidsbegränsa undantaget till att gälla längst t.o.m. utgången av 2008. Beslutet om undantag kan återkallas om det visar sig att Antipiratbyrån behandlar eller kan komma att behandla personuppgifter på ett sätt som strider mot förutsättningarna för detta beslut, exempelvis att behandlingen av personuppgifter inte sker i överensstämmelse med övriga bestämmelser i PuL. Vidare kan beslutet komma att återkallas om någon annan förutsättning för beslutet ändras t.ex. en ändring i lagstiftningen.

Hur man överklagar

Om ni vill överklaga beslutet skall ni skriva till Datainspektionen. Ange i skrivelsen vilket beslut som överklagas och den ändring som ni begär. Inspektionen måste ha fått ert överklagande inom tre veckor från den dag ni fick ta del av beslutet, annars kan överklagandet inte prövas. Datainspektionen sänder överklagandet vidare till Länsrätten i Stockholms län för prövning om inspektionen inte själv ändrar beslutet på det sätt ni har begärt.

Detta beslut har - efter hörande av Datainspektionens styrelse - fattats av generaldirektören Göran Gräslund i närvaro av datarådet Hans-Olof Lindblom, teamledaren Catharina Fernquist samt juristen Jonas Agnvall, föredragande.

Göran Gräslund

Jonas Agnvall